

Development and evaluation of a school-based organ donation education programme

Citation for published version (APA):

Reubsaet, A. (2004). *Development and evaluation of a school-based organ donation education programme*. Universiteit Maastricht. <https://doi.org/10.26481/dis.20040929ar>

Document status and date:

Published: 01/01/2004

DOI:

[10.26481/dis.20040929ar](https://doi.org/10.26481/dis.20040929ar)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

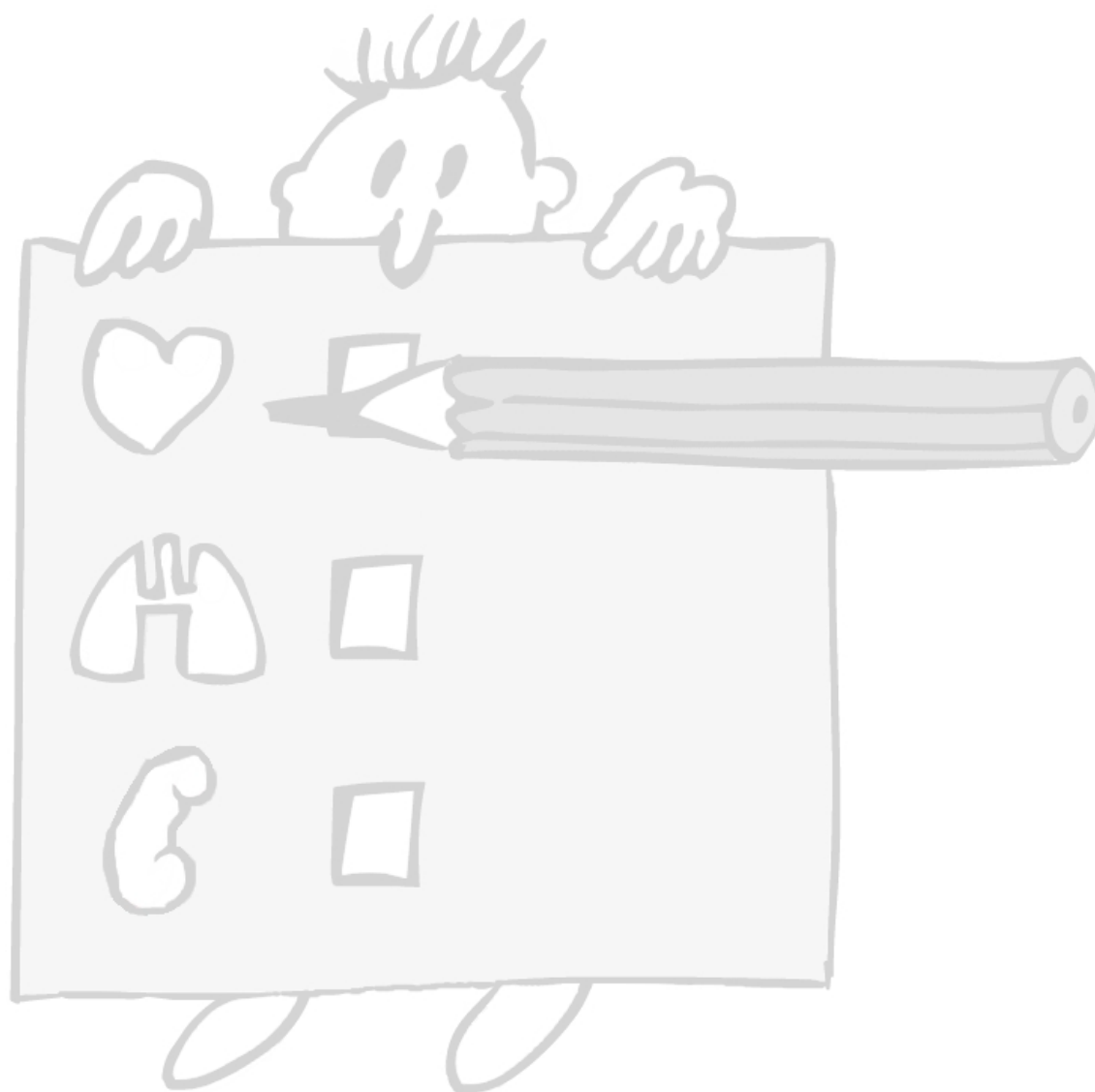
Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Summary & Samenvatting

Summary

In the Netherlands, as in most countries, a vast disparity exists between the demand for donor organs and tissues and their available supply. In spite of the new organ donation legislation that was implemented in 1998, low registration rates in the Netherlands continue to exist. It is recommended that educational organ donation interventions should focus on groups with low registration rates. The present thesis describes the development and evaluation of a school-based organ donation registration intervention aimed at enabling adolescents to make a well-informed decision about organ donation and to encourage them to register their organ donation preferences.

The first part of the thesis (Chapters 1 and 2) presents the results of a large-scale study conducted among Dutch adolescents to identify psychosocial determinants associated with organ donation registration. Based on the results of part 1, the second part (Chapters 3 and 4) describes the development and evaluation of the three separate components for an educational intervention. Part 3 (Chapters 5 and 6) describes the process and effect evaluation of an integrated school-based education programme among students and teachers. The thesis ends with a general discussion and implications for future research.

In developing a school-based organ donation intervention, it is important to know why many adolescents fail to register their organ donation preferences. Chapter 1 describes possible determinants of the intention to register as organ and tissue donors among Dutch adolescents who had not yet been approached to register an organ donation preference (i.e., aged 16 to 18 years), while Chapter 2 describes the determinants among adolescents in the age of 18 and 19 years who already received an organ donation registration form. More negative outcome beliefs, fewer positive outcome beliefs, and less positive social influences appeared to be important factors for adolescents to omit taking a decision on registration of an organ donation preference. Further, correct knowledge about organ donation and registration procedures was significantly associated with organ donation registration and adolescents who had previously thought about organ donation and had discussed it with others, were more willing

to register their organ donation preferences. The findings presented in part 1 of this thesis were used to develop a school-based organ donation education programme tailored to the characteristics, information needs, and beliefs of Dutch adolescents.

In accordance with general recommendations for developing educational interventions, draft intervention components were developed and tested in three pilot studies. Chapter 3 describes the findings of two studies on the development and short-term impact of two intervention components. The first study concluded that a video presentation with a group discussion was effective in increasing both the intention to register an organ donation preference and the willingness to register as a posthumous donor. In the second study, an interactive computer-tailored intervention was compared with general information on organ donation to evaluate its impact on registration intentions. The results showed that the tailored intervention did not have more impact than general information on intention to register organ donation choices or intention to become organ donor. However, the interactive computer programme was better appreciated than the extensive brochure with general organ donation information.

Chapter 4 presents the results of a Randomised Controlled Trial among 242 Dutch high school students in which practicing with completing a standard registration form was evaluated. The registration training session resulted in an increase in the likelihood to register an organ donation preference, but not in a higher willingness to register as an organ donor. Furthermore, self-efficacy beliefs with regard to completing and returning a donor registration form increased because of the training.

Chapter 5 describes the effect evaluation of the integrated school-based organ donation intervention conducted in 39 Dutch high schools in a randomised study among 2868 students. The study focused on the short-term effects on registration intentions, outcome beliefs, correct knowledge, and self-efficacy expectations. The conclusions were that after exposure to the organ donation registration lessons, students were more willing to register their preferences with regard to organ donation, were more likely to register as an organ donor, and experienced less negative outcome beliefs. Furthermore, students who were exposed to the education programme had more knowledge about organ donation and registration

procedures and experienced more positive social influences and self-efficacy beliefs regarding organ donation registration. It was concluded that because of the confirmed effectiveness, large-scale implementation of the programme in the Dutch school curriculum should be planned.

Chapter 6 deals with the process evaluation of the school-based organ donation programme and the intention of teachers to continue with using the programme in the future. Fifty teachers who had recently worked with the organ donation education programme participated in the study. It was concluded that teachers were generally positive about the school-based intervention and confident about their ability to apply the different components, which resulted in a large number of teachers intending to use the programme in the next years.

The final chapter (Chapter 7) summarises and discusses the main findings of the studies presented in this thesis. The chapter provides a theoretical reflection on the studies and its results and discusses several methodological issues. Lastly, implications for future research and practice are discussed.

Samenvatting

In Nederland bestaat, net zoals in veel andere landen, een groot verschil tussen de vraag naar en het aanbod van donororganen en –weefsels. Ondanks de Wet op de Orgaandonatie die in 1998 van kracht werd, blijft het aantal registraties in Nederland laag. Voorlichting over orgaandonatie dient zich vooral te richten op specifieke groepen waar het registratiepercentage laag is. Dit proefschrift beschrijft de ontwikkeling en evaluatie van een lespakket over orgaandonatie en registratie dat erop gericht is jongeren te helpen een weloverwogen beslissing te nemen over orgaandonatie op hun 18^e jaar en hen stimuleert om hun keuze ten aanzien van orgaandonatie te laten vastleggen in het Donorregister.

Het eerste deel van dit proefschrift (Hoofdstuk 1 en 2) toont de resultaten van een grootschalig onderzoek onder Nederlandse jongeren naar de psychosociale determinanten van orgaandonatie en registratie. Gebaseerd op de resultaten van deel 1 is in het tweede deel (Hoofdstuk 3 en 4) de ontwikkeling en evaluatie van een voorlichtingsprogramma beschreven en in het bijzonder de drie afzonderlijke componenten van deze interventie. Deel 3 (Hoofdstuk 5 en 6) beschrijft de proces- en effectevaluatie van de toepassing van het geïntegreerde lespakket onder scholieren en docenten. Het proefschrift wordt afgesloten met een algemene discussie en aanbevelingen voor toekomstig onderzoek.

Bij de ontwikkeling van een lespakket over orgaandonatie en registratie is het allereerst belangrijk te weten waarom adolescenten hun voorkeur met betrekking tot orgaandonatie niet laten registreren. Hoofdstuk 1 beschrijft de mogelijke determinanten van de bereidheid om orgaandonor te worden onder Nederlandse jongeren, die nog geen registratieformulier hebben ontvangen (leeftijd 16 tot 18 jaar), terwijl Hoofdstuk 2 de determinanten van orgaandonatie en registratie beschrijft onder jongeren van 18 en 19 jaar, die wel reeds een registratieformulier hebben ontvangen. Meer negatieve uitkomstverwachtingen, minder positieve uitkomstverwachtingen en meer negatieve sociale invloeden blijken belangrijke factoren te zijn voor het niet laten registreren van voorkeuren met betrekking tot orgaandonatie. Tevens bleek correcte kennis over orgaandonatie en registratieprocedures significant geassocieerd te zijn

met orgaandonatieregistratie en bleken jongeren die al eerder hebben nagedacht over orgaandonatie en hier met anderen al eens over gepraat hebben, eerder bereid om hun keuze te laten vastleggen. De bevindingen gepresenteerd in deel 1 van dit proefschrift zijn vervolgens gebruikt voor de ontwikkeling van een lespakket over orgaandonatie en registratie dat is aangepast aan de kenmerken, informatiebehoefte en opvattingen van Nederlandse jongeren.

In overeenstemming met algemene aanbevelingen voor de ontwikkeling van voorlichtingsinterventies zijn interventieonderdelen ontwikkeld en getest in drie aparte deelstudies. Het derde hoofdstuk beschrijft de bevindingen van twee studies naar de ontwikkeling en korte termijn effecten van twee andere interventieonderdelen. In de eerste studie werd geconcludeerd dat een video met aansluitend een discussie in de klas effectief is in zowel het vergroten van de bereidheid om een keuze met betrekking tot orgaandonatie te laten vastleggen, als in het vergroten van de bereidheid om orgaandonor te worden. In de tweede studie werd een interactief "advies-op-maat" programma vergeleken met een brochure met algemene informatie over orgaandonatie en registratie om het effect op registratie-intenties te beoordelen. De resultaten van deze studie laten zien dat het advies-op-maat niet meer effect had op de intentie om orgaandonatievoorkeuren te laten registreren of op de bereidheid om donor te worden dan de brochure met algemene informatie over orgaandonatie en registratie. Leerlingen waardeerden echter het interactieve computer-programma wel beter dan de brochure.

Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van een onderzoek onder 242 Nederlandse middelbare scholieren waarin het oefenen met het invullen van registratieformulieren werd geëvalueerd. De registratieoefening resulteerde in een toename van de bereidheid om een orgaandonatiekeuze te laten registreren, echter niet in een hogere bereidheid om zich als orgaandonor te laten registreren. Bovendien nam de eigeneffectiviteit om een registratieformulier in te vullen en op te sturen door de oefening toe.

Hoofdstuk 5 beschrijft de effectevaluatie van het geïntegreerde lespakket over orgaandonatie en registratie dat is uitgevoerd onder 2868 leerlingen op 39 middelbare scholen in Nederland. Dit onderzoek richt zich op de korte termijn effecten van het lespakket op registratie-intenties, uitkomstverwachtingen, correcte kennis en eigeneffectiviteits-

verwachtingen. Geconcludeerd kan worden dat leerlingen na het volgen van de lessen over orgaandonatie en registratie meer bereid waren om een orgaandonatiekeuze te laten vastleggen en om zich te laten registreren als orgaandonor en dat ze minder negatieve uitkomstverwachtingen hadden. Bovendien hadden de leerlingen die met het lespakket hadden gewerkt meer juiste kennis over orgaandonatie en registratieprocedures, ervoeren ze meer positieve sociale invloeden en achtten ze zichzelf beter in staat om een registratieformulier in te vullen. Aangezien het lespakket effectief is gebleken, wordt het landelijk ingevoerd in het Nederlandse onderwijscurriculum.

In Hoofdstuk 6 wordt de procesevaluatie van het lespakket en de intentie om het lespakket in de toekomst weer te gebruiken, besproken. In deze studie namen vijftig docenten, die recent met het lespakket hadden gewerkt, deel. De docenten oordeelden over het algemeen positief over het lespakket en hadden vertrouwen in hun bekwaamheid om de verschillende onderdelen toe te passen. Hierdoor heeft een groot aantal docenten de intentie om het lespakket de komende jaren te blijven gebruiken in hun lessen.

In het laatste hoofdstuk van dit proefschrift (Hoofdstuk 7) worden de belangrijkste resultaten samengevat en bediscussieerd. Het hoofdstuk geeft een theoretische reflectie op het onderzoek en de resultaten en bediscussieert verschillende methodologische aspecten. Tot slot worden implicaties voor toekomstig onderzoek en de praktijk besproken.